

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U003970

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 24-10-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ КНУКіМ № 63-а від 26.12.2025

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Головкова Маріанна Михайлівна

2. Marianna Holovkova

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9458-4750

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 034

Назва наукової спеціальності: Культурологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Культурологія

Дата захисту: 10-12-2025

Спеціальність за освітою: Музичне мистецтво

Місце роботи здобувача: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 11164

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 13.11.28, 13.11.46, 13.09.25, 18.55

Тема дисертації:

1. Кордоцентрична парадигма соціокультурної свідомості в естрадній пісенній культурі західної української діаспори
2. The Cordocentric Paradigm of Sociocultural Consciousness in the Pop Song Culture of the Western Ukrainian Diaspora

Реферат:

1. Дисертаційна робота присвячена дослідженню проблематики кордоцентричної парадигми соціокультурної свідомості в естрадній пісенній культурі західної української діаспори середини ХХ – першої чверті ХХІ ст. У ній розглядаються соціокультурні аспекти розвитку естрадної пісенної культури західної української діаспори, здійснено культурологічний аналіз особливостей ментальності українців, що покладені в основу пісенної творчості в історичній ретроспективі та на сучасному етапі розвитку. Констатовано, що активний вплив на формування специфіки естрадної пісенної культури західної української діаспори справляє характерний для української ментальності кордоцентризм. Культурологічне осмислення концепції кордоцентризму здійснено на основі застосування сукупності загальнонаукових та спеціальнонаукових методів дослідження – типологічного, гносеологічного, феноменологічного методу, а також методу концептуального й когнітивного аналізу. Такий підхід у контексті проблематики естрадної пісенної культури

західної української діаспори екстраполює це явище безпосередньо на кордоцентричну парадигму соціокультурної свідомості, розкриваючи етимологію українського кордоцентризму, його змістове наповнення, характерні ознаки, процес формування й розвитку, а також актуалізацію в українській культурі сьогодення. З'ясовано, що естрадна пісенна культура – один із феноменів масової художньої культури, який, інтегруючи в собі духовно-практичний досвід українського народу, його світосприйняття, систему цінностей, взірці та норми життєдіяльності й ін., розкриває широкі можливості для осмислення важливих тенденцій та глибинних механізмів сучасної культури загалом. Естрадна пісенна культура західної української діаспори являє собою процес створення культурного тексту на основі синтезу елементів різних культурних систем (масова культура, популярна музична культура, народна пісенна культура, естрадні традиції) і відображає глибинні основи духовного буття українців зарубіжжя засобами синтезу різноманітних художніх форм. У дослідженні естрадної пісенної культури української діаспори кордоцентрична парадигма соціокультурної свідомості розглядається як набір концепцій або шаблонів осмислення одного з архетипових принципів української культурної ментальності та української ідентичності (за Я. Гнатюком) – кордоцентризму, що відображає світоглядний аспект соціокультурного життя та загальні тенденції розвитку соціальної культури представників західної української діаспори. В кордоцентричній парадигмі чітко відображено специфіку українського менталітету, тобто сприйняття світу через серце, через внутрішній світ людини і на підставі цього прагнення до духовності – перетворення світу за вищим духовним взірцем. Виявлено, що кордоцентричний світогляд проявляється в естрадній пісенній творчості представників західної української діаспори в: зверненні до виразних та глибоких художніх образів жінки; інтерпретативній варіативності поняття любові; розкритті внутрішнього світу та власне самої людської сутності через глибокі емоційні переживання; формуванні сакрального образу української землі, природи, Батьківщини; проявах активної морально-етичної позиції, прагненні до свободи, волі, самовдосконалення й ін.; засобах композиторської і виконавської виразності, візуальних образах. Наголошено, що серед характерних ознак кордоцентричної парадигми соціокультурної свідомості в пісенній творчості української діаспори особливо помітними є такі: тісний взаємозв'язок мотивів «філософії серця» з панестетизмом та «святотвідношенням» «української душі», які набули вираження в ліризмі, поетичній чуттєвості та романтичному спрямуванні; створення образів, що є втіленням моральної краси, таланту народної душі; репрезентація в текстах пісень таких архетипних образів, як Серце, Матір, Земля, Батьківщина й ін.; основними концептами є: «Любов», «Щирість», «Сердечність», «Духовність», «Віра», «Краса», «Гуманність» та ін. Головним джерелом естрадної пісенної культури західної української діаспори є національна пісенна традиція, де найповніше репрезентовано кордоцентричну парадигму соціокультурної свідомості. Особливості сердечного ставлення українців і до людей, і до навколишньої дійсності відображено в текстах народних пісень, що набули нового звучання в різноманітному аранжуванні та обробці. Основоположними для естрадної пісенної культури західної української діаспори є: збереження й популяризація української народнопісенної творчості; розкриття і ствердження кордоцентризму, щирості, ліричної пісенності й естетизму як основних рис української ментальності засобами виконавської майстерності; звернення до архетипічних образів-символів української культури. Ключові слова: естрада, пісенна культура, естрадна пісня, кордоцентризм, соціокультурна свідомість, західна українська діаспора, національний характер, ментальність, культурна ідентичність, комеморативні практики, музичні фестивалі.

2. The dissertation examines the sociocultural aspects of the development of the pop song culture of the Western Ukrainian diaspora, a culturological analysis of the peculiarities of the mentality of Ukrainians, which are the basis of song creativity in historical retrospect and at the present stage, is carried out. It is stated that the active influence on the formation of the specifics of the pop song culture of the Western Ukrainian diaspora is exerted by the cordocentrism characteristic of the Ukrainian mentality. The culturological understanding of the concept of cordocentrism is carried out on the basis of the application of a set of general scientific and special scientific research methods – typological, epistemological, phenomenological methods, as well as the method of conceptual and cognitive analysis. This approach in the context of the issues of pop song culture of the Western Ukrainian diaspora extrapolates this phenomenon directly to the cordocentric paradigm of sociocultural consciousness,

revealing the etymology of Ukrainian cordocentrism, its content, characteristic features, the process of formation and development, as well as its actualization in Ukrainian culture at the present stage. It has been found that pop song culture is one of the phenomena of mass artistic culture, which integrates the spiritual and practical experience of the Ukrainian people, their worldview, system of values, patterns and norms of life, etc., thus opening up wide opportunities for understanding important trends and deep mechanisms of modern culture as a whole. The pop song culture of the Western Ukrainian diaspora is a process of creating a cultural text based on the synthesis of elements of various cultural systems (mass culture, popular musical culture, Ukrainian folk song culture and pop tradition) and reflects the deep foundations of the spiritual life of Ukrainians abroad by means of the synthesis of various artistic forms. It is emphasized that among the characteristic features of the cordocentric paradigm of sociocultural consciousness in the song creativity of the Ukrainian diaspora: the close relationship of the motifs of the “philosophy of the heart” with panaestheticism and the “attitude to the holiday” of the “Ukrainian soul”, which were expressed in lyricism, poetic sensuality and romantic direction; the creation of images that are the embodiment of moral beauty, the talent of the folk soul; the representation in the lyrics of songs of such archetypal images as the Heart, Mother, Earth, Homeland, etc.; the main concepts are: “Love”, “Sincerity”, “Heartfulness”, “Spirituality”, “Faith”, “Beauty”, “Humanity”, etc. The main source of the pop song culture of the Western Ukrainian diaspora is the national song tradition, where the cordocentric paradigm of sociocultural consciousness is most fully represented. The features of the cordial attitude of Ukrainians to both people and the surrounding reality are reflected in the texts of folk songs, which have acquired a new sound in various arrangements and processing. The fundamental principles for the pop song culture of the Western Ukrainian diaspora are: preservation and popularization of Ukrainian folk song creativity; disclosure and affirmation of cordocentrism, sincerity, lyrical songfulness and aestheticism as the main features of the Ukrainian mentality by means of performing skills; appeal to archetypal images-symbols of Ukrainian culture. The study revealed that in the space of the pop song culture of the Western Ukrainian diaspora, commemoration is implemented in the direction of identifying creative personalities of the past, who are chosen as intermediaries for preservation in cultural memory. The meaning of commemorative practices lies in the consolidation and development of an identification platform, which allows us to consider them as a component of the cordocentric paradigm. Keywords: pop music, song culture, pop song, cordocentrism, sociocultural consciousness, Western Ukrainian diaspora, national character, mentality, cultural identity, commemorative practices, music festivals.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

1. Головкова М. М. Сучасна проблематика дослідження естрадного вокального мистецтва: культурологічний вимір. *Культура і сучасність: альманах*. 2022. № 1. С. 81–86.
2. Головкова М. М. Шляхи становлення виконавської творчості Квітки Цісик. *Вісник КНУКіМ. Серія: Мистецтвознавство*. 2023. №.43. С. 8 –16.
3. Головкова М. М. Науково-теоретичні засади дослідження виконавської творчості Квітки Цісик. *Мистецтвознавчі записки*. 2023. Вип. 43. С.140–146.
4. Головкова М. М. Культурно-мистецькі практики збереження культурної пам'яті Квітки Цісик. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку*. 2024. № 2. С. 444–450.

- 5. Головкова М. М. Родинний етос у формуванні та розвитку творчих талантів Квітки Цісик: культурологічний вимір. Питання культурології. 2024. №. 43. С. 25–39.
- 6. Головкова М. М. Культурна цінність української пісенної спадщини Квітки Цісик. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. 2024. № 2. С. 20–27.
- 7. Головкова М. М. Культуротворчі рефлексії пісенної практики української діаспори в Північній Америці Ідентичність і культура в добу змін: від історичної пам'яті до цифрових практик: колект. монографія. Київ, 2025. С. 68–98.
- 8. Pecheranskyi I., Humeniuk T., Shvets N., Holovkova M., & Sibiriakova O. Transmedia discourse in the digital age: exploring radical intertextuality, audiovisual hybridization, and the «aporia» of homo medialis. Research Journal in Advanced Humanities. 2023. Vol. 4(2). P. 116–130.
- 9. Головкова М. М. Естрадне вокальне мистецтво України: творчі вимоги, виклики і запити сьогодення. Україна у світових глобалізаційних процесах: культура, економіка, суспільство : матеріали II Міжнар. наук.- практ. конф., м. Київ, 25–26 берез. 2020 р. Київ, 2020. С. 132–134.
- 10. Головкова М. М. Вплив глобалізаційних процесів на розвиток естрадного вокального мистецтва. Україна у світових глобалізаційних процесах: культура, економіка, суспільство : матеріали III Міжнар. наук.- практ. конф., м. Київ, 24–25 берез. 2021 р. Київ, 2021. С. 59–61.
- 11. Головкова М. М. Естрадне вокальне мистецтво в українському дискурсі сучасності. Філософія подієвої культури: історія та сучасність : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 25–26 берез. 2021 р. Київ, 2021. С. 47–49.
- 12. Головкова М. М. Тенденції розвитку сучасної вокальної естради. Актуальні дискурси мистецтва естради: традиції та європейська інтеграція : матеріали Всеукр. наук. конф. науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, здобувачів, магістрантів та студентів, м. Київ, 20 квіт. 2021 р. Київ, 2021. С. 24–27.
- 13. Головкова М. М. Народна пісенність у естрадній вокальній культурі сучасності. Трансформаційні процеси соціальної культури в Україні : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 22–23 берез. 2022 р. Київ, 2022. С. 78–81.
- 14. Головкова М. М. Формування національно-патріотичного світогляду Квітки Цісик. Трансформаційні процеси соціальної культури в Україні : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 23–24 берез. 2023 р. Київ, 2023. С. 62–66.
- 15. Головкова М. М. Творчість Квітки Цісик в контексті популяризації української пісні. Актуальні питання, проблеми та перспективи розвитку гуманітарних наук у сучасному соціокультурному просторі : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. здобувачів вищ. освіти і молод. учених, м. Київ, 7–8 квіт. 2023 р. Київ, 2023. С. 17–19.
- 16. Головкова М. М. Творча постать Квітки Цісик у вимірі національнокультурної пам'яті. Актуальні питання, проблеми та перспективи розвитку гуманітарних наук у сучасному соціокультурному просторі : матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф. здобувачів вищ. освіти і молод. учених, м. Київ, 12–13 квіт. 2024 р. Київ, 2024. С. 294–297.
- 17. Головкова М. М. Культуротворча місія сучасних пісенних практик української діаспори в Північній Америці. Культурно-мистецькі практики і процеси в дискурсі сучасного наукового діалогу : матеріали Всеукр. наук.- практ. конф., м. Київ, 20–21 берез. 2025 р. Київ, 2025. С. 49–51.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами: 0124U003133

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Наконечний Володимир Михайлович
2. Volodymyr Nakonechnyi

Кваліфікація: к. і. н., доц., 09.00.12

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0386-2162

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пархоменко Ірина Ігорівна
2. Iryna Parkhomenko

Кваліфікація: к. філос. н., 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8328-677

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київська муніципальна академія естрадного та циркового мистецтва

Код за ЄДРПОУ: 02214952

Місцезнаходження: Жилинська, Київ, 01032, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Виткалов Сергій Володимирович
2. Serhii Vytkaiov

Кваліфікація: д. культ., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5345-1364

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Рівненський державний гуманітарний університет

Код за ЄДРПОУ: 25736989

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, Рівне, Рівненський р-н., 33028, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тилик Ігор Володимирович

2. Ihor Tylyk

Кваліфікація: к.мист., доц., 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2896-631X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Скопцова Олена Михайлівна

2. Olena Skoptsova

Кваліфікація: к. мист., доцент, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6478-0865

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Фурдичко Андрій Орестович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Фурдичко Андрій Орестович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Крилова Оксана Сергіївна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна